3. Kapron Z. Why SWIFT Remains Indispensable For Cross-Border Payments. *Forbes*. 2023. May 23. URL: https://www.forbes.com/sites/ zennonkapron/ 2023/05/23/why-swift-remains-indispensable-for-cross-border-payments/

4. Allium Powers Methodology for Stablecoins: The Emerging Market Story. *Allium*. September 12, 2024. URL: https://www.allium.so/post/allium-powers-methodology-for-stablecoins-the-emerging-market-story

5. The 2024 Geography of Crypto Report. *Chainalisys*. October 2024. URL: https://go.chainalysis.com/2024-geography-of-cryptocurrency-report.html

6. The 2024 Crypto Crime Report. *Chainalysis.* URL: https://go.chainalysis.com/crypto-crime-2024.html

Кузнецова Світлана Олександрівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і фінансів;
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ЦИФРОВІ ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ДРАЙВЕР ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУТІВ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

У сучасній парадигмі розвитку глобальної фінансової системи цифрові фінансові технології (FinTech) постають не лише інструментом інноваційного оновлення, але й системним чинником структурної трансформації фінансових інститутів. Вони формують нову архітектоніку фінансових ринків, змінюють логіку взаємодії суб'єктів фінансових відносин і визначають напрям еволюції регуляторних моделей. У контексті поглиблення цифровізації економіки FinTech-технології перетворюються на інтеграційний міст між традиційними фінансовими установами, цифровими платформами та споживачами фінансових послуг, сприяючи формуванню нових бізнес-моделей, підвищенню ефективності капіталізації та оптимізації ризик-менеджменту. З огляду на це, теоретико-методологічне осмислення ролі цифрових фінансових технологій як драйвера інституційної трансформації набуває особливої наукової та практичної актуальності, вимагаючи міждисциплінарного підходу до дослідження їхнього впливу на стійкість, прозорість і конкурентоспроможність фінансової системи.

Цифрові фінансові технології формують нову логіку функціонування фінансових інститутів, у якій класичні фінансові посередники поступово еволюціонують у гібридні структури, інтегровані з цифровими платформами. Ця еволюція не обмежується технологічними змінами – вона має глибоке інституційне підґрунтя. За спостереженням Д. Арнер та ін. [1], FinTech відображає нову фазу фінансової еволюції, у якій інститути з високим рівнем

цифрової адаптивності стають ключовими агентами розвитку глобального фінансового ринку. У результаті відбувається розмивання меж між банківським і небанківським секторами, зростає роль платформних бізнес-моделей і цифрових екосистем, що створюють мультифункціональні середовища для капітальних потоків, інвестицій і споживчого кредитування.

З теоретико-методологічної точки зору FinTech можна розглядати як синтез технологічної інновації, інституційної адаптації та регуляторного експерименту. Ключовим аспектом цього процесу є формування нових моделей транзакційної довіри, заснованих на цифровій ідентичності, смарт-контрактах і блокчейн-технологіях, що забезпечують безпрецедентний рівень прозорості та безпеки фінансових операцій. Харвей С. та ін. [4] підкреслюють, що FinTech не лише підвищує ефективність операційних процесів, але й переосмислює поняття фінансової інклюзії, роблячи доступ до фінансових послуг більш демократичним і персоналізованим. Таким чином, цифрові фінансові технології виступають каталізатором «демократизації фінансів» – процесу, який трансформує соціально-економічну роль фінансових інститутів.

Методологічно значущим є питання визначення меж впливу FinTech на інституційний розвиток фінансового сектору. Традиційні інституційні теорії пояснюють трансформацію фінансових систем через призму еволюції правил, норм і стимулів. Проте цифровізація фінансової діяльності створює ситуацію, коли технологія сама виступає фактором інституційного тиску. Виникає феномен так званих «технологічних інститутів», які, за визначенням Гомберг П. та ін. [3], формують нові механізми регуляції, стандартизації та координації фінансових процесів без прямої участі держави або традиційних регуляторів. У цьому контексті роль держави змінюється: від класичного контролера – до модератора цифрового середовища, що підтримує баланс між інноваціями та стабільністю.

Розвиток FinTech спричинив появу нового типу фінансових інститутів – так званих «необанків» і «децентралізованих фінансових платформ» (DeFi), які функціонують поза межами традиційних банківських систем. Їхня діяльність базується на принципах відкритої архітектури, програмованих фінансових інструментів та автоматизованих протоколів управління ризиками. Ці інститути змінюють класичне уявлення про фінансове посередництво, роблячи його більш горизонтальним, гнучким і технологічно нейтральним. Як відзначається в публікаціях Світового Банку [5], інтеграція FinTech-рішень у банківський сектор веде до появи «цифрових фінансових екосистем», де банки, страхові компанії, платіжні сервіси й інвестиційні платформи взаємодіють у єдиному інформаційному просторі, що підвищує ефективність розподілу фінансових ресурсів і мінімізує трансакційні витрати.

Значну увагу сучасна наука приділяє питанням ризиків і регуляторних викликів, що супроводжують поширення FinTech. Зокрема, аналітичний огляд Cambridge Centre for Alternative Finance [3] наголошує на необхідності

формування «регуляторних сандбоксів» – експериментальних режимів правового поля, що дозволяють інноваційним компаніям тестувати нові фінансові продукти під наглядом регулятора. Такий підхід сприяє розвитку адаптивного регулювання, яке не гальмує інновації, але забезпечує їхню безпечну інтеграцію в економічну систему. Методологічно це можна трактувати як прояв принципу «регуляторної коеволюції» – процесу, у якому правові норми, технології та інституційні практики взаємно формують одне одного.

З огляду на вищезазначене, теоретичний дискурс FinTech потребує нової методологічної рамки, заснованої на поєднанні системного, еволюційного та платформенного підходів. *По-перше*, системний підхід дозволяє розглядати цифрові фінансові технології як інтегральну частину фінансової екосистеми, що взаємодіє з іншими секторами економіки. *По-друге*, еволюційний підхід дає змогу осмислити FinTech як процес постійної адаптації інститутів до технологічних інновацій і змін поведінки споживачів. *По-третє*, платформенна методологія пояснює, яким чином цифрові фінансові сервіси створюють нові ринки, де цінність формується не через лінійний обмін, а через мережеві ефекти та взаємодію учасників.

У перспективі цифрові фінансові технології змінюють і саму сутність фінансового контролю, звітності та нагляду. Завдяки технологіям штучного інтелекту, великих даних і аналітики в реальному часі фінансові інститути отримують змогу здійснювати превентивне управління ризиками, прогнозувати макрофінансові дисбаланси та забезпечувати прозорість для регуляторів і споживачів. Це формує нову етику фінансового управління – етику алгоритмічної відповідальності, коли рішення приймаються на основі даних, а не лише досвіду чи інтуїції.

Таким чином, цифрові фінансові технології виступають одночасно інституційним каталізатором і методологічним викликом для фінансової науки. Вони змінюють традиційну роль фінансових посередників, формують нові моделі інституційної довіри й відкривають простір для розробки нових теорій фінансової еволюції. Методологічне осмислення цих процесів потребує переходу від лінійних моделей фінансового розвитку до мережевих, адаптивних і когнітивних концепцій, у яких технологія стає рівноправним учасником фінансового процесу.

Список використаних джерел

1. Arner, D. W., Barberis, J., & Buckley, R. P. The Evolution of Fintech: A New Post-Crisis Paradigm? *Georgetown Journal of International Law*, 2016. 47(4), 1271– 1319.

2. Cambridge Centre for Alternative Finance. (2022). *Global Fintech Regulation Report 2022. University of Cambridge*, 2022. 214 p.

3. Gomber, P., Kauffman, R. J., Parker, C., & Weber, B. W. On the Fintech Revolution: Interpreting the Forces of Innovation, Disruption, and Transformation in

Financial Services. *Journal of Management Information Systems,* 2018. 35(1), 220–265.

4. Harvey, C. R., Ramachandran, A., & Santoro, J. *DeFi and the Future of Finance. John Wiley & Sons*, 2021. 230 p.

5. World Bank. Digital Financial Services and the Future of Finance. Washington, D.C.: *World Bank Publications*, 2023. 187 p.

Купригін М. О.,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти;
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА У КРИЗОВИХ УМОВАХ

Реалізація інвестиційної політики промислового підприємства у кризових умовах ґрунтується на системі управлінських рішень, структурі відповідальності та механізмах адаптивної реакції на зовнішні виклики. Ці аспекти визначають не лише ефективність використання інвестиційних ресурсів, але й здатність підприємства швидко трансформувати стратегії відповідно до змін ринкового середовища.

Організаційні аспекти реалізації інвестиційної політики промислового підприємства у кризових умовах формують базис для забезпечення адаптивності, фінансової стійкості та інноваційного розвитку компаній в умовах економічної нестабільності та структурних змін у галузі. Актуальним залишається стратегічне управління інвестиціями, особливо у період посилення кризи, коли наявні виробничі потужності зазнають втрат через втрату фізичної якості, дефіцит кадрів і логістичні складності.

Ключовим елементом організаційного забезпечення у цьому контексті є формування гнучкої структури управління інвестиційною діяльністю, яка дозволяє оперативно переглядати та змінювати пріоритети залежно від розвитку кризи. Для цього підприємства створюють спеціальні антикризові інвестиційні комітети або робочі групи, що відповідають за аналіз ризиків, визначення нових інвестиційних напрямів, моніторинг реального стану інвестиційних проєктів та координацію дій різних структурних підрозділів.

У першому півріччі 2025 року промислове виробництво в Україні скоротилося на 3,9% порівняно з відповідним періодом минулого року. Найсуттєвіший спад зафіксовано у добувній промисловості, а саме – виробництво зменшилося на 12,6%, а у сфері видобутку кам’яного та бурого вугілля – на 36,6%. Нафтогазовидобування скоротилося на 11,2%, що призвело